

Jotkin rikokset jättävät ikuisen arven

AAVEIDEN KAUPUNKI

BEN CREED

BAZAR

BAZAR

AAVEIDEN KAUPUNKI

Jotkin rikokset jättävät ikuisen arven

BEN CREED

Sivun 54 sitaatin Vladimir Majakovskin runoelmasta
”Vladimir Iljitš Lenin” suomentanut Arvo Turtiainen.
Sivun 64 sitaatin Vladimir Majakovskin runosta ”O, drjani”
suomentanut Vappu Orlov.

Sivun 111 sitaatin Fjodor Dostojevskin romaanista
Karamazovin veljekset suomentanut Tuomas Anhava.

Sivun 180 sitaatin Charles Baudelairen runosta
”Albatrossi” suomentanut Uno Kailas.

Sivun 190 sitaatin Aleksandr Puškinin runosta ”Sankari”
suomentanut Vappu Orlov.

Sivun 207 sitaatin Fedor Dostojevskin romaanista
Rikos ja rangaistus suomentanut O. N-nen.

Suomentaja kiittää Vappu Orlovia avusta
venäjänkielisten nimien ja ilmausten translitteroinnissa
ja venäläisten asioiden selventämisessä.

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

Suomentanut Jorma-Veikko Sappinen
Englanninkielinen alkuteos *City of Ghosts*
Copyright © 2020 Chris Rickaby & Barnaby Thompson

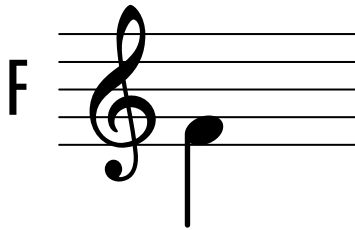
ISBN 978-952-376-532-0

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Taitto Keski-Suomen Sivu Oy
Painettu EU:ssa

”Ihminen on ihmiselle susi.”

VANKILEIRILTÄ ELOSSA SELVIYTYNEEN
JANUSZ BARDACHIN MUISTELMIEN NIMI

ENSIMMÄINEN NÄYTÖS

1

LAUANTAI 13. JOULUKUUTA 1951

Ruumiit makasivat suorassa kuin rakennusteline, terävinä veturin etuvalon loisteessa: ruumiiden kvintetti siististi vierekkäin lumisilla rataakiskoilla. Jalat yhdessä, käsivarret suorina, pää hienostuneesti sivulle kääntyneenä. Ikään kuin kuolema olisi pyytänyt niitä asettumaan siistiin jonoon ja jokainen kadotettu sielu olisi totellut kohteliaasti.

Leningradin miliisin luutnantti Revol Rossel veti henkosen savukkeestaan, puhalsi harmaan savurenkaan ja tarkasteli rikospaikkaa etäältä harkitun tunteettomasti. Ilme oli hänelle nykyisin tapa. Se oli toistaiseksi pitänyt hänet poissa vankileireiltä, vaikka hän oli jo kolmekymmentäneljävuotias. ”Kuule, Revol, joka miehellä täytyy olla yhdet kasvot maailmaa ja toiset itseään varten”, hänen isänsä oli kerran sanonut ja iskenyt tyynesti silmää. Siihen aikaan sen enempää isä kuin Rosselkaan ei ollut kunnolla ymmärtänyt, kuinka viisas tuo neuvo oli, sellainen, jonka avulla kuka tahansa Neuvostoliiton kansalainen voisi pysyä hengissä hieman pidempään. Varsinkin kansalainen, joka asui Leningradissa, kaupungissa, josta Stalinin tiedettiin hautovan epäilyksiä.

Katsellessaan näkymää Moskvitšin matkustajan paikalta Rossel kuuli auton moottorin pihinän. Vasemmalla paksun lumikentän takana pihisi paikoillaan seisten musta höyryveturi. Veturin ja sen tavaravaunujen takana kiskoja reunus-

tivat kilometrien matkalla metsät, mutta hänen edessään kiskot ylitti toinen rata niin, että paikalle oli syntynyt pieni aukio.

”Mennäänpä sitten, hyvät herrat. Aika astua näyttämölle.”

Autonovet löivät tahtia kuin rummut, kun Rossel ja hänen työtoverinsa nousivat ulos. He kävelivät rinnakkain ja noskelivat polviaan korkealle päästäkseen eteenpäin paksuissa kinoksissa. Kullakin oli ohjesäännön määräämä mantteli, jota koristivat kunkin arvoa ilmaisevat merkit, ja sen alla pusero, housut ja paksut alusvaatteet. Pelkästä vakiounivormusta ei ollut vastusta talviyölle. Pari tuntia sitten radiossa oli sanottu, että pakkasta oli kaksikymmentäseitsemän astetta. ”Riittää muuttamaan kunnan kuumen venäläiskusen jääpuikoksi”, oli kersantti Gratšov ilmaissut asian viihdyttäessään viimeksi muita taas yhdellä tarinalla siitä, kuinka hän oli Berliiniin mennessään teurastanut Saksan 33. Waffen-SS-divisioonan.

Höyryveturin vieressä seisoi kaksi kohmeista ja lohdutonta miestä. Rossel katsoi oikealle toisen radan suuntaan. Se kohtasi pääradan neljänkymmenenviiden asteen kulmassa, kääntyi sitten ja kulki pääradan rinnalla muutaman kymmenen metriä, sulautui siihen vaihteiden avulla ja erkani jälleen mäntymetsään.

Toinen junan vieressä seisovista miehistä lähti heitä vastaan – junankuljettaja, Rossel arvasi. Miehellä oli haalariensa päällä paksu toppatakki ja päässä iso turkishattu, joka näytti melkein nielaisevan hänen pienen päänsä, ja hän haisi poltetulta hiileltä.

”Mikä teitä viivytti?” hän kysyi äreästi.

Rossel ei piitannut kysymyksestä, vaan katsoi miehen yli toiseen, joka oli paikallisesta miliisistä. Juuri tuo mies varmaan oli soittanut hänelle. Mies oli lyhyt ja laiha ja näytti pelästyneeltä eläimeltä – hän oli hieman yli kahdenkym-

menen, vielä kutakuinkin pikkupoika. Sekä nuorukainen että junankuljettaja vaikuttivat huonotuulisilta. He olivat kinastelleet, siitä ei ollut epäilystäkään. Rossel arvasi, että kuljettaja olisi halunnut työntää ruumiit pois tieltä, hiiteen vain, ja jatkaa matkaa. Poikaa taas oli hirvittänyt liikaa koskea mihinkään – syrjäkylän miliisiä, joka ei ollut suostunut hievahtamaan ennen kuin joku muu ottaisi komennon.

”Niin että mikä viivytti?” junankuljettaja toisti.

Rossel katsoi häneen ja vastasi tulitukseen: ”Asiaan saattoi vaikuttaa, että ajoimme neljältä aamulla vajaata viittäkymppiä niin sankassa lumipyryssä, että se olisi sokaissut napaketunkin.”

Lunta oli satanut kolme päivää, vaikka oli vasta lokakuun puoliväli. Vastaavaa ei ollut nähty sitten talven 1942, kertoivat Leningradin piirityksestä hengissä selvinneet. Kaupungin ulkopuolelle siirryttyä matkanteko oli muistuttanut pikemminkin hiihtoa kuin autolla ajamista.

Rosselin kollegat siirtyivät katsomaan rikospaikkaa lähempää ja tarkastelivat ruumiita yksi kerrallaan, mutta eivät koskeneet niihin.

”Mitä tapahtui?” Rossel kysyi kuljettajalta. He olivat vain muutaman sadan metrin päässä jo osittain jäätyneen Laatokan valtavasta lakeudesta. Rossel mietti, olivatko vainajat talvikalastajia, jotka istuivat toisinaan tuntikausia juopottelemassa. Sen jälkeen he olisivat harhautuneet ratakoille takertuneina toisiinsa pysyäkseen pystyssä ja sitten jäätyneet kuoliaaksi...

”He olivat radalla valmiiksi noin”, kuljettaja sanoi. ”Lumiaura kulki tästä eilen, mutta ajoin varmuuden vuoksi kävelyvauhtia. Näin heidät kyllä.”

”Rangaistus valehtelemisesta virkamiehille, jotka toimivat...”

Kuljettaja sylkäisi ja pudisti päätään. ”Menkää katsomaan kunnolla, ajokoira. Sittenpä hän näette.”

Veturin höyrykone nikotteli ja vavahti.

”Mitä teillä on lastina?” Rossel kysyi.

”Hiiltä. Metalliromua. Kaksikymmentä vaunua.”

Siinä tapauksessa oli hyvä, että juna oli pysähtynyt. Jos sellainen vaunumäärä olisi vierinyt ruumiiden yli, niistä ei olisi jäänyt paljon jäljelle.

”Eikö tämä ole päärata? Miksei kukaan ollut löytänyt ruumiita aikaisemmin?”

”Viimeiset matkustajajunat lakkaavat kulkemasta yhdel-tätoista, elleivät ole jo jäätyneet. Uudet dieselveturit eivät selviä tällaisesta pakkasesta”, kuljettaja vastasi ja hieroi silmiään. ”Minä ajoin tämän yön ensimmäistä tavarajuna-a. Joku idiootti oli lastannut yhden vaunun liian täyteen varikolla ja se kaatui. Minulta tuhraantui yli kaksi tuntia.”

Kuljettaja jupisi jotain boilerista ja venttiileistä ja teki eleen kuin olisi lähdössä eikä alentunut pyytämään lupaa. Rossel kohautti olkapäitään, ja kuljettaja häipyi veturin etu-
valon taakse.

Toinen mies, paikallismiliisin nuorukainen, katsoi Rosse-
liin odottaen käskyjä. Hän oli arvoltaan pelkkä sotamies.

”Missä kaikki ovat?” Rossel kysyi.

”Pidätettyinä.”

”Tarkoitin kollegoitasi. Miksi olet täällä yksin?”

Poika laski katseensa lumeen.

Ei voi olla totta.

”Kaikkiko?”

Nyökkäys. Jumalauta. Neuvostoliiton turvallisuusminis-
teriö MGB kaatoi miliisijoukkoja kuin viikate viljaa. Asevoi-
mat, poliisi, tšekistien omat rivit... Missä terroria vain esiin-
tyi, se kohdistui usein kaikkein julmimmin niihin miehiin ja
naisiin, jotka olivat epäviisaasti alkaneet kantaa univormua.
Mutta kokonainen miliisiasema, olkoonkin pelkkä syrjäi-
nen etuvartioasema? Miliisi oli olemassa lähinnä jonkinlai-
sen yleisen järjestyksen säilyttämiseksi, mutta yhteiskunnal-

lista kuria pidettiin yllä enimmäkseen muualta. Ammattiliitot, tehdassalit, kansantuomioistuimet ja jopa rikollisuuden alamaailma – ne kaikki kilpailivat neuvostokansalaisten lojaaliudesta. Miliisintyö oli mutkaton ammatti, johon värvättävillä henkilöillä oli mutkaton asenne oikeuteen, ja siksi miliisin piirissä oli paljon roistoja. Vastavallankumouksellisen kansankiihotuksen käsittely ei ollut heidän vahva puolensa.

Rossel katsoi taas ruumiiden suuntaan ja yritti saada ajatuksensa järjestykseen.

Yöllä kulkevan tavallisen tavarajunan kuljettaja pysäyttää siksi, että kiskoilla on jotain. Hän hyppää ulos katsomaan. Hän epäilee, että kiskoille on kaatunut puu tai että jostain muusta junasta on pudonnut tavaraa. Mutta kyse ei ole sellaisesta.

Kuljettaja ottaa radiolla yhteyttä lähimmälle rautatieasemalle, ja sieltä soitetaan lähimmälle miliisiasemalle. Paitsi ettei siellä ole muita kun tuo lajinsa säälittävä edustaja, joka soittaa – vaikkei sitä myönnäkään – ensimmäiseen Leningradin miliisiaseman numeroon, jonka näkee seinällä. Ja yövuorossa olevat kersantit Gratšov ja Tanejev soittavat Rosselille. Ja koska kersantti Gratšov on mulkku, joka pelaa sääntöjen mukaan vain silloin kun voi aiheuttaa mahdollisimman paljon kiusaa, hän kiskoo sängystä myös kapteeni Lipuhinin tietäen, että tämän ajatus kulkisi tahmeasti kuin teollisuusliima.

Paikka oli yli viidenkymmenen kilometrin päässä heidän toimivaltansa ulkopuolella, keskellä autiutta. Paikallinen miliisi MGB:n puhdistama.

Rossel ymmärsi olla kysymättä syytä. Kannatti pitäytyä vain rikoksessa.

Hän jätti onnettoman sotamiehen, tarpoi muiden miliisien luo ja horjahteli hieman paikoissa, johon lumiaura oli työntänyt kinosta. Hän saapui ensin kapteeni Ilja Lipuhinin viereen.

”Mitä meillä on käsissä, pomo?” hän kysyi.

Rosselin esimies Lipuhin vastasi tämän katseeseen alakuloisin, verestävin silmin. Kuten kovin usein viime aikoina, hän lemahti halvalta votkalta.

”Murha”, hän sanoi. ”Raivohullu.”

Sitten hän oksensi.

2

”Numero yksi. Jäätynyt tönköksi – siis todella tönköksi. Luultavasti umpijäässä. Kuin leivänkannikat, joita saimme 8. kaartinarmeijassa. Särkivät jumalauta hampaat.”

Kersantti Gratšov pyyhki lunta ruumiin päältä, ja korostaakseen sanojaan hän koputti sitä käsineen peittämällä rystysillään.

”Kasvot irrotettu, osa hampaista vedetty pois. Tai lyöty murskaksi. Kädet leikattu irti.”

Nähdessään ruumiin hilpeän, hampaattoman hymyn kapteeni Lipuhin kääntyi pois päin, köhi raivokkaasti ja yökkäsi taas. Rossel arveli, että Lipuhin oli jo onnistunut oksentamaan melkoisesti alkoholia. Lipuhinin pikku ongelma paheni joka päivä.

”Katsokaa mitä hänellä on päällä”, Gratšov jatkoi. ”Näyttää Lumikuningattarelta. Mutta leninki ei ole jäätynyt. Joku on pukeutut tämän nartun vasta tappamisen jälkeen.”

Liian pieni. Liian laiha. Se ei ole hän. Kuten aina, Rosselin sisimmässä hulvahti helpotus voimakkaana mutta pikaisena aaltona. Jokainen naispuolinen vainaja saattoi olla Galja ennen kuin Rossel tiesi, ettei ollut. Ennen kuin hän varmistui siitä.

Hän kumartui lähemmäksi ja tarkasteli tytön punaista samettileninkiä. Gratšov oli oikeassa. Vaate näytti kalliilta.

”Mitä hänen kurkussaan on?” Rossel osoitti sormellaan. ”Jääpuikko?”

Vainajan suusta törrötti pitkä, ohut, huurteinen esine. Gratšov otti käsineen kädestään, naputti esinettä ja veti käsineen kiireesti takaisin.

”Lasia”, hän sanoi.

Gratšov kumartui lähemmäksi ja kallisti päätään. Hänen lakkinsa luiskahti päästä ja paljasti arpisen, kaljuksi ajellun kallon.

”Ontto lasiputki.” Hän vilkaisi neljää muuta ruumista. ”Putket ovat erikokoisia, mutta jokaisella on omansa, toveri luutnantti.”

Rossel oikaisi selkensä ja läimäytteli kämmeniään yhteen saadakseen ne lämpenemään.

”Harmin paikka, etteivät ne ole jääpuikkoja. Jos olisivat, kaikki saatavilla olevat todisteet viittaisivat suoraan Lumikuningattaren taikavoimiin ja tapaus olisi ratkaistu. Toveri Tanejev?”

Kersantti Tanejev oli heidän vanha veteraaninsa, jolla oli eläkeikään enää muutama viikko. Hän astui eteenpäin. Hänen kameransa salamavalo leimahteli, kun hän otti pari kuvaa tuntemattomasta jäisestä aristokraatista. Tämän kädet olivat sivuilla, vartalo poikittain radalla, pää tarkalleen kiskojen puolivälissä.

Rossel otti uuden savukkeen – Belomorkanal-*papirosan* – väänsi toisessa päässä olevan pahivholkin alkeelliseksi filteeriksi ja sytytti vastakkaisesta päästä pahanhajuisen tupakan.

”Numero kaksi”, Gratšov sanoi ja pani lakin takaisin päähänsä. He laahustivat seuraavan ruumiin luo, ja hän pyyhki lunta sen päältä. ”Pappi. Niin ikään umpijäässä. Ovat varmaan kaikki. Ei kasvoja, hampaat lyöty kurkkuun, sormet katkottu. Ja – katsokaapa tätä.”

Rossel imaisi savukettaan erityisen kovaa.

Papin kurkku ja rinta oli avattu ja kurkunpää vedetty esiin. Se repsotti vainajan kaulalla ison kultaristin vieressä. Loput ruumiista oli kaavun peitossa. Kasvottoman kal-

lon yläpuolella oli musta silinterihattu. Myös tämä ruumis makasi radalla poikittain, mutta pää oli asetettu kiskon varaan. Se oli luultavasti jo jäänyt kiinni.

Tanejev astui taas eteenpäin ja räpsäytti varoittamatta taas kameraansa. Salamavalo leimahti suoraan muiden kasvoille, ja sen vaikutusta pahensi ympäröivä puhtaanvalkoinen lumi. Muut kavahtivat pois päin tilapäisesti sokaistuneina, ja Gratšov syyti kirouksia.

”Senkin kömpelö mulkku. Kuka oikein luulette olevanne? Joku vitun Eisenstein?”

Rossel vajosi toisen polven varaan paksussa hangessa, yritti räpytellä pois omien verisuontensa kuvajaisia näkökentästään. Hän mietti, kuinka Tanejev oli selviytynyt miliisissä kolme vuosikymmentä ilman, että kukaan olisi järjestänyt hänelle jonkinlaista onnettomuutta tai ilmiantanut hänet MGB:lle.

Rossel katsoi junan suuntaan. Sen etuvalo loisti edelleen raivokkaasti, ja sen takana oli vain pimeyttä. Siinä näyttivät olevan hänen vaihtoehtonsa: räikeä valo tai täydellinen pimeys. Hän ei ollut normaalisti uskonnollinen mies – totta puhuen päinvastoin. Siitä olivat pitäneet huolen valtion orpokodin opettajat Kostromassa sen jälkeen, kun salainen poliisi oli noutanut hänen vanhempansa. Opettajat olivat johdattaneet hänet palvomaan vain Marxia ja Leniniä. Teinivuosinaan hän oli kuulunut jopa Taistelevien jumalattomien liittoon, eikä ollut olemassa radikaalimpia ateisteja kuin ne hullut. Hänen aivoihinsa oli syöpynyt sellaisia iskulauseita kuin: ”Taistelu uskontoa vastaan on taistelu viisivuotissuunnitelman puolesta!” Mutta tässä rikospaikassa oli jotain paljon enemmän kuin missään hänen aiemmin näkemässään: hahmojen pikkutarkka sijoittelu radalle, ympäröivän maiseman alkukantainen pimeys ja Laatokalta käyvän tuulen lakkaamaton, aavemainen mumina. Korkeat nietokset, pimeys ja vainajat. Tuo kaikki palautti mieleen

muistoja Leningradin piirityksestä. Ja hänen sisarestaan Galjasta, jonka kasvot hän oli nähnyt viimeksi vilahdukselta lumituiskussa monta vuotta sitten. Hänelle tuli halu tehdä ristinmerkki.

Miliisit tointuivat seuraavan ruumiin vetäessä heitä puoleensa. Se oli kauttaaltaan ryppyinen kuin kuuluisi vanhalle miehelle.

”Numero kolme”, Gratsšov jatkoi. ”Kuten näette, tämä on täysin alasti. Sama käsittely kuin muilla plus muutakin. Kaivoin vähän lunta pois ympäriltä ja löysin herkkuja. Tämä taitaa olla hänen sydämensä.” Hän osoitti ruumiin vieressä lojuvaa ruskeaa möykkyä. ”Ja nuo tuossa sydämen vieressä ovat hänen pallinsa. Kulli on kuitenkin paikoillaan. Onnekas pirulainen!”

Kaikki ruumiit olivat vierekkäin radalla. Kolmella niistä pää lepäsi ratakiskon päällä, kahdella riippui kiskojen välissä.

Rossel siirtyi pois päin kolmosruumiista, katseli ympärilleen ja soimasi ääneti itseään huolimattomuudesta. Pää keskeytyneistä unista ja kylmyydestä sumeana hän oli olettanut olevansa matkalla jonkin typerän onnettomuuden tapahtumapaikalle. Onnettomuudet olivat yhdeksässä tapauksessa kymmenestä alkoholin aiheuttamia. Ja jos salainen poliisi oli ollut asialla, pahimmillaankin teko olisi ollut vain teloitus. Niissä tapauksissa piti tietien tahtoen möhliä rikospaikalla, esittää vain vääriä kysymyksiä, jos ollenkaan, kärrätä poloi-set uhrin pois ja keksiä jokin kuolinsyy.

Paikalla ei kuitenkaan ollut verta. Kasvot olivat pelkkää sotkua, mutta luotien ulostuloaukkoja ei näyttänyt olevan, joten salaisen poliisin tyyllisiä niskalaukauksia ei ollut ammuttu. Käsiä ja jalkoja ei ollut sidottu köysillä.

Raivohullu. Ehkä Lipuhin oli oikeassa.

Miliisit olivat jättäneet selvät jalanjäljet autolta rautatielle, mutta kukaan heistä ei ollut tarkistanut, näkyisikö missään

jälkiä henkilöstä tai henkilöistä, jotka olivat kantaneet ruumiit lepopaikkaansa. Rossel katsoi vastakkaiseen suuntaan, avomaan poikki metsään, ensin päärataa ja sitten sivurataa pitkin. Mihin se muuten mahtoi viedä? Mutta jalanjälkiä ei ollut, ei arpia, jotka ruumiiden raahaaminen olisi jättänyt lumeen, ei renkaanjälkiä.

”Milloin lumisade lakkasi?”

Rosselin ääni pysäytti hänen alaisensa, jotka asettuivat juuri nelosruumiin ääreen. He katsoivat toisiinsa.

”Lunta satoi kun minä aloitin vuoroni”, Gratšov sanoi. ”Sen jälkeen olin pää paperitöissä. Tuntui kuitenkin kuin lunta olisi tullut kaiken aikaa.”

Paperitöissä? Kahdeksasta illalla aamukahteen? Rossel ei uskonut. Kersantti Gratšov keskittyi mieluiten tupakointiin ja piti visusti silmällä, tuotaisiinko asemalle prostituoituja, jotka hän voisi raiskata.

”Silloin satoi lunta, kun minä menin nukkumaan”, Lipuhin sanoi. ”Suunnilleen...” Hän epäröi. ”Noin kymmeneltä.”

Rossel huomasi Gratšovin ja Tanejevin hymyilevän pahanilkkisesti. Ai että suunnilleen kymmeneltä luiskahdit pöydän alle, toveri?

Kenelläkään ei siis ollut asiasta aavistustakaan. Saattoi vain arvata, että lumisade oli lakannut aamuyöllä joskus kahden ja neljän välillä. Mutta lunta oli satanut suurimman osan alkutalvesta sellaisia määriä, että tuntui kuin Jumala haluaisi haudata maailman ja olla näkemättä sitä enää koskaan. Täällä sitä oli reiteen saakka. Olisi ollut mahdollista haravoida omien jälkien päälle jonkin verran lunta ja antaa sään hoitaa loput. Nuo rautatiellä Laatokan lähellä makaavat viisi ruumista olisivat yhtä hyvin voineet pudota taivaalta.

Myös neljäs ruumis oli miespuolinen. Mutta vainaja näytti nuoremmalta – enemmän lihaksia, vähemmän veltoa lihaa. Ehkä vähintään kahdenkymmenen muttei yli neljääkym-

mentä, Rossel arvioi. Ruumis oli kolmannen tapaan alasti ja silvottu, paitsi kuten Gratšov ilkkurisesti hymyillen huomautti, ”sekä kulli että pallit ovat tällä kertaa paikoillaan. Ja katsokaa noita mittoja, vieläpä tässä pakkasessa. Jos tavaassa on tussua niin niillä nartuilla kostuu kummasti, kun tämä hieno nuori kavaljeeri ilmaantuu paikalle.”

Viimeinen. Rossel sytytti kolmannen paperossin edellisen tumpista ja nipisti pahvisuodattimen ruttuun kahdesta kohtaa.

”Jumalauta”, Gratšov sanoi. ”Voihan vittu.”

Rossel katsoi ruumiin viereen polvistunutta Gratšovia, joka pyyhkäisi lumipaakun vainajan pään päältä ja osoitti sitä.

”Tämä on sinilakki”, Gratšov sanoi. ”MGB:stä.”

Naispuolisen vainajan lakki todellakin oli sininen, ja siinä oli punainen nauha ja musta lippa. Takin hihoissa ja kauluksissa oli arvomerkit, joita Rossel ei tunnistanut, ranteiden kohdalla sininen raita ja olkapäillä epoletit, joissa ei ollut merkkejä. Rinnukseen oli kiinnitetty nipistimellä syöpynyt virkamerkki, ja Rossel erotti vaivoin miekan, joka paljasti omistajansa MGB:n eli valtion turvallisuusministeriön työntekijäksi.

Suurin osa kasvoista oli poistettu, kuten muiltakin. Toisin kuin muilla, vainajan silmäluomet olivat jääneet auki, joskin silmät näkyivät vain maitomaisen valkoisina palloina. Gratšov tutki suuta.

”Lisää amatöörihammaslääkärin tekosia. Kielikin on poissa.”

Nainen oli vyötäröstä alaspäin alasti lukuun ottamatta isoa kokoa olevia pitkälahkeisia alushousuja. Ne olivat pinkit tai haalistuneen punaiset. Varsinaiset himontappajat. Kuka nainen oli mahtanut ollakin, hän oli lyhyt ja tanakka, ja hänen reisiensä liha oli jäänyt valkoiseksi möykyiksi, jotka eivät näyttäneet ollenkaan ihmisen alaraajoihin kuuluvilta.

”Kolme miestä, kaksi naista”, Rossel sanoi. ”Prinsessa, Pappi, Naku ilman palleja, Naku pallien kera ja nyt sitten Salainen poliisi.”

Gratšov puhalsi ilmaa poskistaan. ”Koko vitun jazz-pumppu”, hän sanoi vaimeasti.

”Jazz on porvarillista, toveri”, Tanejev sanoi.

Muut tuijottivat häntä. Hän piteli kameraa sylissään kasvot yhtä totisina ja huolekkaina kuin aina. Hän ei ollut yrittänyt laukaista vitsiä.

Gratšov sylkäisi.

”Kiitos taas kerran puolueen oppien tarkasta noudattamisesta, toveri”, hän sanoi, ”ja siitä että ohjasitte minut, meidät, vitun oikealle tielle, toveri, ja...”

Rossel keskeytti: ”Riittää, kersantti.” Jos Gratšov pääsisi vauhtiin, mikään ei pysäyttäisi häntä.

Gratšov yleensä flirttaili tottelemattomuuden kanssa, mutta tällä kertaa hän vaiken. Luultavasti siksi, ettei Tanejev piittäisi paskan vertaa, vaikka hän paasaisi kuinka kauan. Ukkelin tärkeysjärjestyksessä oli nyt etualalla latteuksien laukominen ja sinnittely eläkkeelle jäämiseen saakka. Tai ehkä syynä oli se, että MGB:n univormun näkeminen oli saanut heidät kaikki varpailleen.

”Toveri luutnantti, en ole varma, kuinka olisi parasta edetä. Mitä meidän pitäisi mielestänne tehdä?”

Puhuja oli Lipuhin, joka oli hivuttautunut Rosselin viereen. Hän oli saanut votkan pois vatsastaan ja hieman väriä kasvoilleen, mutta hänestä uhkui edelleen halvan viinan petrolinlemu. Vaikka hän oli pitkä, hän joutui kohottamaan päätään esittäessään kysymyksensä vaimeasti Rosselin korvaan.

Rossel tiesi, mitä he kaikki parhaillaan ajattelivat. Gratšov, joka oli kyykistynyt taas naisen puoleen ilme tavalliseen tapaan jyräjämäisen julkeana. Tanejev, joka väenteli käsiään kameran päällä silmät pyöreinä ja rävähtämättöminä ja

halusi epätoivoisesti selviytyä vielä muutaman viikon ennen pääsyä nimettömyyteen eläkkeen turvasatamassa. Lipuhin, jonka filmitähden ulkonäköä ryyppääminen oli vasta alkanut turmella. Nykyisin arvoltaan kapteeni vain nimellisesti, käskyjä odottava.

Ajatus kuului: *Olisiko mahdollista unohtaa MGB:n uni-vormussa oleva?*

Tuuli oli voimistumaan päin ja oli alkanut sirotella uudestaan lunta ruumiiden päälle. Heidän takanaan näkyi valo, joka erkani nuolena höyryveturista. Junankuljettaja tömisteli jalkojaan paksussa lumessa ja paikallinen miliisi tuijotti edelleen jalkineitaan.

Rossel naputti rytmikkäästi peukalollaan vasemman kätensä nimetöntä ja pikkusormea – tai sitä mitä niistä oli jäljellä – kuten hänellä oli miettiessään tapana. Sormien tyngät muistuttivat tšekisteistä, kuten salaisen poliisin väkeä edelleen nimitettiin. Rossel tiesi oikein hyvin ettei heiltä pystynyt salaamaan mitään. Ei koskaan. Itse asiassa hän oli hieman yllätynyt siitä, ettei MGB:n virkailijoita ollut vielä saapunut paikalle. Kuolleiden ruumiit sentään olivat heidän erikoisalaansa.

Ei, mitään kiireisiä hautaamisia ei tulisi, ei salailua. Heidän täytyisi kuljettaa ruumiit Leningradiin, panna miehistöön vipinää ja hukuttaa tapaus paperitulvaan ennen kuin MGB saisi vainun ja iskisi kouransa näihin kansanmiliisiin neljään yksinäiseen mieheen.

Rosselilla ei ollut enää varaa yhteenkään kohtaamiseen MGB:n kanssa. Ei edellisen kerran jälkeen.

Hän kohotti päätään.

Ehkä kaiken tosiaan voisi panna Lumikuningattaren syyksi, hän ajatteli. Helppo pidätys, kun otti huomioon kuningattaren legendaarisen äksyyden ja selvät rojalistiset sympatiat.

Rossel omaksui käskevän sävyn.

*1950-luvun Leningradiin sijoittuva
tunnelmallinen trilleri hyisen talven
pimeydessä vaanivasta murhaajasta*

Revol Rossel oli nuori ja vaikutusvaltainen viulistinero, kunnes traaginen onnettomuus tuhosi hänen taiteelliset unelmansa ja vei hänet etsiväksi Leningradiin, jota suuren sodan haamut edelleen painavat raskaina. Eräänä hyisenä talviaamuna kaupungin lähistöltä löydetään viiden ihmisen jäätyneet ruumiit rautatiekiskoille tarkasti aseteltuina.

Murhia tutkiessaan Rossel joutuu keskelle uransa vaikeinta ja vaarallisinta tapausta, jonka jäljet johtavat Leningradin musiikkipiireihin ja jopa Kremlin vaikutusvaltaisimmille tasoille. Piireihin, jotka ovat hänelle entisestä elämästään hyvin tuttuja.

Ben Creedin esikoistrilleri *Aaveiden kaupunki* johdattaa 1950-luvun Leningradiin jahtaamaan murhaajaa, jonka mieli on yhtä kylmä kuin kaupungin peittävä jäinen hanki.

ISBN 978-952-376-532-0

84.2

www.bazarkustannus.fi